

Міністерство освіти і науки України
Національний університет біоресурсів і природокористування України

РІШЕННЯ

**Вченої ради Національного університету біоресурсів і природокористування України
від 30 травня 2018 року (протокол № 10) щодо звіту директора НДІ рослинництва та
грунтознавства, д.с.-г.н., с.н.с. Ковалишиної Ганни Миколаївни про роботу
НДІ рослинництва та грунтознавства по розвитку науково-дослідної діяльності
та інноваційних досліджень в рослинництві**

Заслухавши та обговоривши доповідь директора НДІ рослинництва та грунтознавства Ковалишиної Г.М. «Про роботу НДІ рослинництва та грунтознавства по розвитку науково-дослідної діяльності та інноваційних досліджень в рослинництві» Вчена рада НУБіП України зазначає, що НДІ динамічно розвивається, реалізуючи стратегічну мету і завдання, визначені Законом України «Про вищу освіту», закріплені в Програмі університету «Голосіївська ініціатива – 2020». За останні роки науково-педагогічний колектив факультету провів певну роботу з оптимізації структури наукових лабораторій, оновлює кадри, зусилля структурних підрозділів спрямовані на консолідацію колективу.

Навчально-науковий процес забезпечується висококваліфікованим професорсько-викладацьким складом. На факультеті діють відомі наукові школи: з селекції, насінництва польових та плодкових культур (М.О. Зеленський), з гербології (Веселовський І.В.), з вивчення фотосинтетичної продуктивності с.-г. культур (Лебедев С.І.), із зберігання, первинної обробки та переробки продукції рослинництва (Лесик Б.В.), з проблем садівництва (Симиренко В.Л.), з біологічної ролі макро та мікроелементів в живленні рослин та їх удобрення (Власюк П.А.), з кормовиробництва (Мойсеєнко В.І.).

До структури інституту входять 26 науково-дослідних лабораторій, колекційні розсадники. Останнім часом створено сучасну лабораторію «Агрілаб» на базі кафедри агрохімії та якості продукції рослинництва ім. О.І. Душечкіна та навчально-науково-інноваційний центр сучасних агротехнологій на базі Агрофірми «Колос». Ведеться співробітництво з 16 науковими установами НААН України. Почав діяти навчально-науковий центр на базі Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків. Заключені договори про стратегічне партнерство з Агрокорпорацією «Степова» та Агрофірмою «Колос».

Упродовж 2016-2018 рр. обсяги фінансування наукових досліджень по факультету за загальним фондом збільшилися від 1263 до 1965 тис. грн. За спеціальним фондом обсяг фінансування у 2016 році становив 1450 тис грн, у 2017 році – 2147 тис. грн. У 2018 році на агробіологічному факультеті виконується 42 наукові теми, у т.ч. 7 бюджетних, 35 – ініціативних, на загальну суму 1965,81 тис. грн., що вище порівняно із обсягом фінансування у 2017 році на 23,5 %. До спеціального фонду залучено понад 900 тис. грн. Серед факультетів та навчально-наукових інститутів університету за обсягами фінансування наукових досліджень у 2018 році агробіологічний факультет посідає 3 позицію, у 2017 році – 2 позицію, за обсягами залучених коштів до спеціального фонду – 1 місце (2001,4 тис. грн).

В Агрономічній дослідній станції НДІ, факультет мають дослідні поля загальною площею 104,8 га, з них ріллі – 95,9 га, на яких науковці кафедр виконують польові дослідження. Науковцями інституту створено і передано на Держсортотипування низку сортів та гібридів різних с.-г. та плодкових культур: жито озиме – Київське кормове, Боротьба, Богуславка, Воля, Хлібне, Дозор, НАУсін, Мета; ріпак озимий – Антарія, Синтетик, Снігова королева, Клеопатра; ріпак ярий – Марія, Оксамит, Аїра, Сіріус, Отма, Сріблястий Антоціан; квасоля – Мавка, Перлина; люцерна – Ярославна, Роксолана, Ольга; кукурудза – гібриди: Кулон МВ, Карат СВ, Одеський 158 МВ, ТОСС 156 МВ, ТОСС 218 МВ, НАУтіліус, Овідій 295 МВ; самозапильні лінії: АК 135, АК 143, АК 145, АК 149, АК 151, АК 153, АК 155, АК 157, АК 159, передано на ДЖЕ гібрид НУБіСЕЛІ; смородина чорна – Оріана, Лелека, Університетська та ін.; порічка біла – Лебідка; порічка червона – Дарниця, Святомихайлівська малина – осіння, Космічна, Промінь; агрус – Василько.

У результаті виконання наукових тематик у 2017 році науковцями обґрунтовано параметри розширення біорізноманіття польових культур у виробництві біологічно- та

енергетично цінної продукції, удосконалено технології вирощування проса на чорноземах типових Правобережного Лісостепу України (професор С.М.Каленська), обґрунтовано елементи технології післязбиральної обробки та зберігання рослинницької продукції (доцент В.І. Войцехівський), досліджено вплив режимів та тривалості зберігання на якість зерна різних сортів пшениці (доцент В.А. Насіковський).

Започатковані та продовжуються дослідження щодо розробки технологічних прийомів реалізації потенціалу продуктивності тритикале дворучки в умовах Правобережного Лісостепу України (професор С.М.Каленська), наукового обґрунтування та розроблення системи енергоощадного екологічного землеробства в Лісостепу України (д-р с.-г. наук О.А. Цюк), вивчення трансформації ґрунтів Лісостепу України та розробки новітньої концепції сталого землекористування (професор С.Ю.Булигін), дослідження вмісту лабільних органічних речовин як основи родючості чорноземів і продуктивності агроценозів (професор А.Д. Балаєв), розробка ефективної системи хімічного захисту зернових колосових культур, кукурудзи, сої від бур'янів при вирощуванні її за технологією No-till (доцент М.П. Косолап), обґрунтування та розроблення технологій вирощування нових овочевих культур (доцент І.М. Бобось), створення вихідного матеріалу, його паспортизації при селекції на адаптивність кукурудзи, ріпаків, пшениці м'якої та люцерни (доцент В.Л. Жемойда), закономірностей адсорбції сумішей поверхнево-активних речовин із водних розчинів гідрофобними вуглецевими сорбентами (доцент О.Д. Кочкодан) тощо.

При інституті ведеться підготовка спеціалістів вищої кваліфікації через аспірантуру та докторантуру зі спеціальності «Агрономія» за такими спеціалізаціями: загальне землеробство, гербологія, рослинництво, селекція і насінництво, овочівництво, агрохімія та агроґрунтознавство. У 2017 р. в аспірантурі навчалося 46 аспірантів очної і заочної форми. При інституті функціонує 3 спеціалізовані вчені ради із захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата і доктора наук. У 2017 р. захищено 8 кандидатських дисертацій, у 2018 – 4 кандидатські дисертації. Відсоток своєчасних захистів у 2017 році склав - 42 %.

У виконанні науково-дослідних робіт активну участь приймають студенти. При НДІ працює 21 гурток, до роботи яких залучено більше 300 студентів. У 2017-2018 навчальному році у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт з галузей і спеціальностей студент агробіологічного факультету Т. Панчук отримав диплом II ступеня.

Науковцями інституту у 2017 р. опубліковано 218 наукових статей, у т.ч. 78 – у фахових виданнях, 140 – іноземних виданнях, які входять до наукометричних баз даних, 16 – Scopus, WOS (в 2015 р. - 2; 2016 р. - 3). Видано 11 монографій, 2 довідники, 25 – підручників і навчальних посібників, 5 – науково-виробничих та науково-методичних рекомендацій, 183 – тез доповідей, одержано 34 охоронні документи.

У 2017 р. на базі факультету проведено 14 Міжнародних та 7 Всеукраїнських наукових конференцій, семінарів, круглих столів.

Водночас Вчена рада звертає увагу на те, що в роботі колективу науковців агробіологічного факультету є значні резерви:

- нерівномірна участь науковців кафедр в дослідній роботі, наявність частини НПП, які не займаються дослідництвом, інноваціями;
- відсутність у більшості наукових лабораторій кафедр сучасного аналітичного та вимірювального обладнання;
- недостатня активність частини колективу щодо інноваційного процесу, посилення зв'язків із бізнесом, виробничниками, іноземними партнерами;
- слабка активність частини кафедр у розробці проектів наукових робіт, залучення коштів до спеціального фонду на придбання обладнання, наукові дослідження та надання наукових послуг;
- необхідність подальшої реорганізації окремих лабораторій кафедр, які є малоефективними або ж дублюють функції інших лабораторій;
- недостатня увага до запровадження нових культур (високоєфективних), овочівництва;
- недостатнє залучення студентів до виконання дослідницької роботи;
- недостатній рівень публікаційної активності в міжнародних виданнях, Scopus, WOS.
- несвоєчасне розміщення та оновлення поточної інформації на сайті НДІ рослинництва і ґрунтознавства окремими кафедрами, Радою молодих вчених і Радою аспірантів тощо.

Зважаючи на зазначене, Вчена рада УХВАЛИЛА:

1. Роботу НДІ рослинництва та ґрунтознавства по виконанню заходів з розвитку науково-дослідної діяльності та інноваційних досліджень в рослинництві вважати задовільною.

2. Директору НДІ рослинництва та ґрунтознавства (Ковалишин Г.М.) разом із науковцями факультету:

- продовжити активну співпрацю з Міністерством аграрної політики та продовольства України, НААН України, Держсортслужбою України, Радою роботодавців факультету, міжнародними організаціями з метою вирішення важливих питань законодавчого забезпечення підготовки фахівців за напрямом «Агрономія», підвищення ролі колективу в житті університету, налагодження науково і соціально-економічного партнерства, покращення матеріально-технічного забезпечення об'єктів дослідницької інфраструктури;

- забезпечити подальше зростання публікацій НПП кафедр у виданнях, що входять до наукометричних баз даних SCOPUS, Web of Science та інших, кількість опублікованих у збірниках праць, що мають зазначені індекси цитування, повинна складати не менше 20% від загальної кількості опублікованих кафедрою робіт, посилити значення наукового фахового видання «Науковий вісник НУБіП України. Серія Агрономія» та просування його до наукометричних баз даних;

- активізувати роботу по залученню додаткових джерел фінансування, в т.ч. і шляхом отримання міжнародних грантів та проектів за всіма напрямками діяльності; збільшити надходження позабюджетних коштів;

- продовжити практику залучення талановитих студентів, переможців олімпіад та конкурсів до участі у наукових гуртках, аспірантурі, виконання наукових тематик кафедр з обов'язковою їх участю і виступами на наукових конференціях та публікацією матеріалів досліджень;

- впроваджувати міжкафедральні наукові проекти фундаментального і прикладного спрямування;

- діяльність науковців кафедр спрямувати на пошук та здобуття Міжнародних наукових грантів, активну участь у тренінгах-семінарах, стажування в наукових Центрах розвинених країн; активізувати роботу колективу на здобуття Державних, галузевих та іменних премій;

- підвищити захист дисертаційних робіт у термін аспірантури до 75%; посилити підготовку докторських дисертацій;

- активізувати роботу з питань комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності, звернувши особливу увагу на аудит селекційних досягнень (патенти, методичні розробки, авторські свідоцтва, наукові консультації тощо);

- продовжити у 2018 році позитивні напрацювання НДІ рослинництва та ґрунтознавства щодо спільної НДР кафедр і лабораторій, НААН України, інших наукових підрозділів, зокрема, зарубіжних;

- постійно опікуватися роботою Ради молодих вчених, Ради аспірантів, залучати до роботи в НДІ рослинництва та ґрунтознавства їх керівників, заслуховувати звіти, реагувати на пропозиції тощо.

3. Рішення Вченої ради Університету обговорити на спільному засіданні науково-технічної ради НДІ рослинництва та ґрунтознавства і вченої ради факультету; підготувати план його реалізації та надати в ректорат для контролю.

4. Контроль за виконанням рішення Вченої ради Університету покласти на першого проректора Ібатулліна І.І.

Голова Вченої ради
Учений секретар

С. Ніколаєнко
О. Барановська